

Kirjanmerkki-podcast

Tuntisuunnitelmat löytyvät myös osoitteesta:

lapsenmaailma.fi/tuntisuunnitelmat

Tuntisuunnitelma: Ilmastonmuutos

Kenelle: 4.–6.-luokkalaisille

Aiheet: Ilmastonmuutos, kestävä kehitys, erilaiset elämäntavat, itsetuntemus, kirjallisuus, kuvataide

Tavoitteet: Tutkitaan ilmastonmuutoksen käsitettä, omia elämäntapoja ja hiilijalanjälkeä

Välineet:

- Post it -laput
- Piirustuspaperi ja lyijykynät
- Tietokoneeseen liitetyt kaiuttimet tai muu äänilähde podcastin kuuntelemista varten
- Kannettavat tietokoneet tai tablet-laitteet sekä internetyhteys
- Lisätehtävään vapaavalintaiset askartelutarvikkeet

Kesto: 2 x 45 min

Vapaaehtoinen ennakkotehtävä

Lukekaa luokan yhteisenä lukukirjana Martti Linnan lastenromaani Isän luokse (Myllylahti 2017).

Oppitunti 1

Johdatus aiheeseen (15 min)

Jaa kaikille oppilaille kolme post it -lappua. Jokaisen oppilaan tulee kirjoittaa lapuille asia, joka hänelle tulee ensimmäiseksi mieleen sanasta ilmastonmuutos. Yksi asia kirjoitetaan aina yhdelle post it -lapulle.

Laput kerätään yhteen ja käydään läpi opettajan johdolla. Ne sommitellaan taululle tai seinälle yhteiseksi isoksi miellekartaksi, jonka keskelle lisätään otsikko *Ilmastonmuutos*.

Podcast (25 min)

Kuunnelkaa yhdessä Kirjanmerkki-podcastin ilmastonmuutosjakso osoitteessa <https://lapsenmaailma.fi/podcastit/kirjanmerkki-podcast-ilmastonmuutos/>.

Hyödyntäkää kuuntelu-aikaa. Anna oppilaille tehtäväksi piirtää kuuntelu-aikana lyijykynätyö johonkin yhteisen miellekartan aiheeseen liittyen. Jokainen voi itsenäisesti valita lyijykynätyönsä aiheen miellekartan post it -lapuilta.

Yhteinen lopetus (5 min)

Lisätkää lyijykynätyöt osaksi miellekarttaa. Tarkastelkaa, mitkä miellekartan teemat ovat kiinnostaneet luokkanne oppilaita eniten. Mitkä aiheet miellekartassa painottuvat?

Oppitunti 2

Keskustelu (15 min)

Keskustelkaa yhteisesti Kirjanmerkki-podcastin ilmastonmuutosjaksosta.

Apukysymyksiä

- Miten podcastissa esiintyvät Lassi ja Susanna kuvailivat omia luontosuhteitaan? Minkälaisia teidän omat luontosuhteenne ovat?
- Mitä Lassi ja Susanna olivat oppineet ilmastonmuutoksesta luettuaan ilmastonmuutosta käsittelevät lastenkirjat?
- Mitä uutta te opitte kuunneltuanne Kirjanmerkki-podcastin ilmastonmuutosjakson?
- Miten ilmastonmuutoksesta kannattaisi Lassin ja Susannan mielestä puhua?
- Kuka on Kimmo Ohtonen?
- Mitä mieltä Kimmo Ohtonen oli jaksossa käsiteltävistä kirjoista?

Jos luitte Martti Linnan Isän luokse -teoksen, keskustelkaa myös siitä, mitä mieltä oppilaat olivat kirjasta.

Mitä minä voin tehdä? (30 min)

Tehkää Sitran Elämäntapatestit osoitteessa <https://elamantapatesti.sitra.fi/>. Testin tehtyään jokainen oppilas tietää oman hiilijalanjälkensä. Tulos kannattaa kirjata itselle muistiin vaikka pienelle muistilapulle. Keskustelkaa yhteisesti siitä, mitä hiilijalanjälki tarkoittaa.

Jakautukaa sitten neljään ryhmään. Jaa jokaiselle ryhmälle yksi osa-alue seuraavasta listasta:

- Asuminen
- Liikenne ja matkailu
- Ruoka
- Tavarat ja hankinnat

Jokaisen ryhmän tehtävänä on kirjata paperille mahdollisimman monta vinkkiä siitä, kuinka yksittäinen ihminen voisi pienentää hiilidioksidipäästöjään kyseisellä aihealueella.

Huomio! Kirjoittakaa vinkit positiiviseen muotoon ja välttäkää kieltolauseita. Esim. ”Kulje koulumatkat pyörällä” on hyvä vinkki, mutta ”Älä ikinä käytä autoa” on hieman ahdistava vinkki. Tunnin lopuksi jokainen ryhmä saa esitellä keksimänsä vinkit koko luokalle. Liittäkää ryhmien vinkkilistat luokan yhteiseen miellekarttaan sopivaan kohtaan.

Lisätehtävä

Jäljentäkää jokaisen jalanjälki yhdelle piirustuspaperille. Merkitkää jalanjäljen keskelle Sitran Elämäntapatestistä saamanne tieto hiilijalanjäljestänne. Koristelkaa jalanjäljet askarrellen ja lisätkää ne luokan yhteiseen miellekarttaan.

Hyödyllisiä linkkejä

- Open ilmasto-opas: <https://openilmasto-opas.fi/alakoulu/>
- WWF:n materiaalipankki: <https://wwf.fi/vaikuta-kanssamme/ymparistokasvatus/materiaalipankki/>
- Sitran 100 fiksua ilmastotekoa: <https://www.sitra.fi/hankkeet/100-fiksua-arjen-tekoa/#100-fiksua-tekoa>
- Lapsen Maailma -lehden infograafi kestävästä kehityksestä: <https://lapsenmaailma.fi/palstat/infografiikka/maailma-vuonna-2030/>